

63 § Vuoden 2023 arviointikertomus

Kaupunginvaltuusto 7.10.2024 § 63

Kaupunginhallituksen päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi kaupunginhallituksen lausunnon toimenpiteistä, joihin vuoden 2023 arviointikertomus antaa aihetta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Kaupunginhallitus on 12.8.2024 § 169 käsitellyt vuoden 2023 arviointikertomuksen ja antanut lausunnon toimenpiteistä, joihin vuoden 2023 arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunta merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen lausunnon toimenpiteistä 30.8.2024 § 43.

Vaikutusarviointi

Arviointikertomuksessa arvioidaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Muutoksenhaku

1 A. Päätöksestä ei saa tehdä kunnallisvalitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

tarkastuslautakunta

Liitteet

Ote: Tarkastuslautakunta 3.5.2024 § 26 Vuoden 2023 arviointikertomus
Arviointikertomus vuodelta 2023

Tarkastuslautakunta 30.8.2024 § 43

Puheenjohtajan päätösehdotus

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi kaupunginhallituksen lausunnon toimenpiteistä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Kaupunginhallitus on 12.8.2024 § 169 käsitellyt vuoden 2023 arviointikertomuksen ja antanut lausunnon toimenpiteistä, joihin vuoden 2023 arviointikertomus antaa aiheutta.

Kaupunginhallituksen lausunto annetaan tiedoksi kaupunginvaltuustolle 7.10.2024.

Vaikutusarviointi

Arviointikertomuksessa arvioidaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Kaupunginvaltuusto

Liitteet

Ote: Tarkastuslautakunta 3.5.2024 § 26 Vuoden 2023 arviointikertomus
Arviointikertomus vuodelta 2023

Kaupunginhallitus 12.8.2024 § 169

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee vuoden 2023 arviointikertomuksen tiedoksi, hyväksyy alla olevan lausunnon toimenpiteistä ja lähettää sen tiedoksi kaupunginvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Talousjohtaja Eeva Suomalainen, p. 040 652 4002
Hallintojohtaja Niina Puumalainen, p. 0400 771 092
Lomituspalvelujohtaja Heli Aamuvuori, p. 040 543 4910
Henkilöstöpäällikkö Eija Lyyra, p. 040 703 3811
Toimialajohtaja Kirsi-Tiina Ikonen, p. 040 830 4336
Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 0400 27 1193
Jätehuoltopäällikkö Daniela Aivanen, p. 040 661 7282
Elinkeinojohtaja Terho Savolainen, p. 040 630 5328
Vesiliikelaitoksen johtaja Samuli Hujanen, p. 040 572 6400
Tietohallintokoordinaattori Pasi Niva, p. 040 670 0037

Kaupunginvaltuusto on pyytänyt kaupunginhallitukselta lausunnon syyskuun 2024 loppuun mennessä toimenpiteistä, joihin vuoden 2023 arviointikertomus antaa aihetta.

Lausunto toimenpiteistä, joihin vuoden 2023 arviointikertomus antaa aihetta, perustuu arviointikertomuksessa esitettyihin kehityskohteisiin.

Yleinen havainto	Globaalit kriisit aiheuttavat Iisalmen kaupungille strategisia, taloudellisia, toiminnallisia sekä vahinkoriskejä, jotka on huomioitu kaupungin omassa riskiarviossa.
Positiivinen huomio	Iisalmen kaupunki on reagoinut toimintaympäristön muutoksiin ja kaupungin varautuminen on hyvällä tasolla.
Kehityskohde	Tietoturvariskien havainnoinnin ja niiden estämisen kouluttautumista tulee lisätä.
Lausunto	Jokainen työntekijä on velvoitettu suorittamaan tämän vuoden aikana tietosuojaan liittyvän koulutuksen ja toimittamaan tentistä saatavan todistuksen eteenpäin. Tietoturvan osalta syksyllä skannataan ja simuloidaan sisäverkkoa lävitse ongelmakohtien löytämiseksi. Tietoturvaa henkilökohtaisissa tietokoneissa lisätään vaihtamalla taustalla valvontajärjestelmä ja koneiden virus- yms. suojauksia.

Positiivinen huomio	Vakaan kuntatalouden tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Vuoden 2023 vuosikate kattaa poistot 151-prosenttisesti.
Kehityskohde	Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota siihen, että vuosikatteen tulisi kattaa poistot myös pitkällä aikavälillä. Iisalmen väkiluku laski vuonna 2023 ennakkotietojen mukaan -194 asukkaalla (-160 vuonna 2022). Tarkastuslautakunta suosittaa lisätoimia poismuuttoliikkeen pysäyttämiseksi.

Lausunto	Kuntalain mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ja että taloussuunnitelma on tasapainossa tai ylijäämäinen. Talouden tasapaino edellyttää, että vuosikate kattaa poistot, mikä tulisi olla lähtökohtana taloussuunnittelussa. Iisalmen kaupungin veroprosentti on maakunnan alhaisin. Siitä huolimatta kaupunki on pystynyt vahvasti investoimaan palveluihin mm. kouluverkkoon ja liikuntapalveluihin sekä suunnittelee isoa investointia Kulttuurikeskukseen, joka on Ylä-Savon käytetyin kulttuurirakennus. Nämä toimenpiteet ovat tärkeitä tulevan pitovoiman vahvistamiseksi. Pitämällä huolta myös elinkeinoelämän toimintaedellytyksistä ja työpaikkatarjonnan monipuolisuudesta voidaan poismuuttoa ehkäistä tulevina vuosina. Yliopistokoulutuksen puute on iso tekijä nuorten ikäluokkien poismuutossa eikä sen osalta ole paljoa tehtävissä. Yhessä -verkoston kautta pyritään kuitenkin jatkossa tarjoamaan laajasti osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia myös paikallisesti Iisalmessa.

Yleinen havainto	Kuntatalous on toteutunut suunnitellulla tavalla.
Positiivinen huomio	Paikalliset yrittäjät on huomioitu palvelujen hankinnoissa.
Kehityskohde	Lainanottoa tulee tarkkailla.
Lausunto	Merkittävin lainanottoon vaikuttava tekijät ovat investoinnit. Investoinnit rahoitetaan lainalla ja niillä on suora vaikutus kaupungin velkaantumiseen. Investointi- ja rahoitussuunnittelu tehdään talousarviovalmistelun yhteydessä ja talousarviossa esitetään toiminnan rahoittamiseksi tarvittavat lainanotto.

Positiivinen huomio	Keskimäärin kiinnostus avoimiin virkoihin ja tehtäviin on lisääntynyt.
Kehityskohde	Kehityskeskusteluiden kattavuuden parantaminen. Työnantajakuva toteuma on alhainen ja vaatii toimenpiteitä sen ylläpitämiseksi.
Lausunto	Esihenkilöitä muistutetaan kehityskeskusteluista useamman kerran vuodessa ja keskusteluiden käymistä vaaditaan. Heikon työnantajakuva syitä tutkitaan. Työnantajakuva parantamista varten on perustettu Työnantajakuva

	kehittämisen työryhmä pohtimaan konkreettisia parannuskeinoja. Henkilöstökyselyssä esille tulleisiin kehityskohteisiin reagoidaan aktiivisesti. Työnantajakuvaan kehittymistä seurataan aiempaa aktiivisemmin.

Positiivinen huomio	Palvelujen digitalisaatiota on kehitetty.
Kehityskohde	Digitalisaation tiekartta valmiiksi
Lausunto	Digitalisaation kehitys on ollut ennakoitua nopeampaa, joten tiekartan sijaan on siirrytty ketteriin kokeiluihin. Syksyllä käynnistyvät tekoälyn soveltamisen pilotit, joiden perusteella tullaan visio ja tavoitetila tarkentamaan vuoden 2024 lopussa.

Yleinen havainto	Riskit ovat kasvaneet. Osaavien hakijoiden puute
Kehityskohde	Positiivisen työnantajakuva vahvistaminen, jolla lisätään osaavan henkilöstön hakeutumista avoimiin työtehtäviin. Vastuualueiden selkeyttäminen
Lausunto	Tehtäväkuvia tarkistetaan ja tarvittaessa selkeytetään. Organisaation sisällä pyritään mahdollistamaan osaamisen kasvattamista ja urapolkuja. Sijaisjärjestelmiä täsmennetään.

Yleinen havainto	Lomituspalvelut -vastuualue on laajentunut.
Positiivinen huomio	Koulutusta on ollut.
Kehityskohde	Koulutusta tulee edelleen jatkaa myös maatalousyrittäjien osalta.
Lausunto	Pohjois-Savon lomituspalvelujen maatalouslomittajien ammattitaitoa täydentävää koulutusta jatketaan suunnitelman mukaisesti sekä lisätään tiedottamista maatalousyrittäjille työturvallisuusasioissa. Jatketaan maatalouslomittajien ryhmätyönohjauksia sekä lisätään työnjohdollisia tilakäyntejä, joiden avulla lomittajien mahdollisiin ammattitaitopuutteisiin sekä työskentelyolosuhte-epäkohtiin voidaan puuttua.

Yleinen havainto	Kouluterveyskyselyn tuloksissa on huolestuttavia piirteitä erityisesti harrastusten osalta.
Positiivinen huomio	Varhaiskasvatuksessa kaikille perheille löytyy tarpeisiin sopiva vaihtoehto. Koulut ovat viihtyisiä ja innostavat oppimaan.
Kehityskohde	Terveellisten ruokailutottumusten edistäminen sekä lasten ja

e	nuorten mielipiteiden kuunteleminen
Lausunto	Tavoite oli kunnianhimoinen, eli että kaikki (100 %) lapset ja nuoret harrastaisivat jotakin. Tähän ei aivan päästy, mutta 8. ja 9. luokkalaisista 94,1 % harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, lukion 1. ja 2. luokkalaisista 97,8 % ja peruskoulun 4. ja 5. luokkalaisista 84,3 % harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikosta. Määrät olivat hieman pienentyneet edelliseen kyselyyn verrattuna, mutta ovat edelleen hyvällä tasolla. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän väheneminen on edesauttanut mieleisen varhaiskasvatuspaikan löytymistä, kun vapaita paikkoja on ollut tarjolla useammissa yksiköissä. Uudet koulut ja vanhempien yksiköiden uusitut oppimisympäristöt ovat olleet lapsille ja henkilökunnalle mieluisia. Kouluissa on tiedostettu, että liian suuri osa oppilaista jättää koululounaan syömättä tai syö vain osan lounaan osista. Tämä on otettu kehittämiskohteeksi kaikissa kouluissa. Ruokailutilojen ja -tilanteen viihtyisyyteen pyritään kiinnittämään huomiota. Oppilaat ja heidän huoltajansa on otettu entistä kiinteämmin mukaan ruokalistojen suunnitteluun. Asiaa nostetaan esille myös vanhempainilloissa, että saadaan kotien tuki asialle.
Yleinen huomio	Jätehuoltolautakunta on huomioinut lakimuutoksen toiminnassaan.
Positiivinen huomio	Tiedottaminen on hoidettu hyvin.
Kehityskohde	Strategiatyö on saatettava loppuun.
Lausunto	Strategiatyö (jätepoliittinen ohjelma ja palvelutaso) oli alun perin tarkoitettu vuosille 2018-2023 ja se sisältää osin vanhentunutta tietoa. Sekajätteen kuljetusjärjestelmäkäsittely on edelleen kesken. Kuljetusjärjestelmä vaikuttaa olennaisesti jätehuollon palveluiden suunnitteluun ja toteutukseen. Strategiatyön valmistelu on viivästynyt, koska vs. jätehuoltopäällikkö on vaihtunut kolmesti viimeisen vuoden aikana ja ajoittain lautakunnalla on ollut vain yksi työntekijä.
Ylä-Savon ympäristö	Henkilöstöpula

autak unta/ ylein en huo mio	
Positi ivine n huo mio	Koulutuksia on riittävästi
Kehit ysko hde	Mittareiden tulee olla selkeämpiä ja ymmärrettävämpiä
Laus unto	Eläinlääkintähuollon ja erityisesti valvontaeläinlääkäreiden virkoja on ollut haasteellista saada täytettyä. Täyttämättömät kunnaneläinlääkäriin ja valvontaeläinlääkäriin virat on kuitenkin saatu täytettyä. Terveysvalvonnan ja ympäristönsuojelun virkoihin hakijoita on ollut riittävästi - rajoittavana tekijänä on kuitenkin virkojen vähäisyys työtehtäviin nähden ja henkilöstömäärärahojen niukkuus. Ylä-Savon ympäristölautakunta on 23.2.2024 § 23 esittänyt yhden ympäristöterveystarkastajan viran perustamista vuoden 2025 alusta alkaen. Ympäristönsuojelupalveluissa on vakinaisen henkilöstön lisäksi yksi määräaikainen ympäristönsuojelutarkastaja vuosina 2024 - 2025. Koulutuksiin osallistumista on helpottanut etäyhteyksillä toteutettavat koulutustilaisuudet. Mittaristoa selkeytetään.

Positiivine n huomio	Etätyösopimuksissa on huomioitu sisäilmaongelmat yksilöllisesti.
Kehityskoh de	Käytössä olevien ohjelmien toimivuuden kehittäminen Ympäristöhallinnon toimintatapojen ja -edellytysten parantaminen
Lausunto	Ylä-Savon ympäristölautakunnan toiminta on seudullista toimintaa ja toimialueen kunnissa on käytössä erilaisia digitaalisia ohjelmia. Ohjelmia kehitetään jatkuvasti ja ympäristölautakunnan toimintaan pyritään löytämään tarkoituksenmukaisimmat ohjelmat.

Yleinen havainto	Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän purkaminen lisäsi kaupungin lainakantaa ja kiinteistömassaa.
Kehityskoh de	Entisten sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen ja/tai myyminen
Lausunto	SOTE-kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys on käynnissä. Selvityksen valmistuttua asia tuodaan päätöksentekoon. Tavoitteena on, että

	kaupunginvaltuusto päättää sote-kiinteistöistä vuoden 2025 aikana.

Yleinen havainto	Iisalmen Vesi -liikelaitoksen liikevaihto ylitti talousarvion ja myös tulostavoite ylittyi. Liikelaitos pääosin täytti asetetut tavoitteet.
Positiivinen huomio	Talousveden laatu on täyttänyt hyvin talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja suositukset.
Kehityskohde	Investointien suunnitelmien ja toteutumien välinen ero on huomattava.
Lausunto	Vesiliikelaitoksen investointisuunnitelman toteuma oli 89 %. Investointisuunnitelmaa toteutettiin resurssien puitteissa ja suunnitelma painottui loppuvuoteen.

Yleinen havainto	Iisalmen kaupungin taloustilanne on vakaa ja ylijäämäinen.
Positiivinen havainto	Iisalmen kaupungin taloutta on hoidettu hyvin.
Kehityskohde	Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota kokonaistalouden pitkän aikavälin suunnitteluun.
Lausunto	Kaupunginhallitus on päättänyt 17.6.2024 § 147 vuoden 2025 talousarvion laadintaohjeesta. Talous- ja toimintasuunnitelma 2025-2027 on alijäämäinen 13,1 M€. Taloustilanne on tällä hetkellä vakaa ja talous kestää muutamia alijäämäisiä vuosia. Tarvetta "äkkijarrutukseen" ei ole. Kuntatalouden oikaiseminen sekä päätösten toimeenpano ja vaikuttavuus vievät vuosia ja siitä syystä työ oli perusteltua aloittaa jo vuonna 2024. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt talouden tasapainotusohjelman vuosille 2024-2027, jonka toimeenpano tapahtuu taloussuunnittelun yhteydessä. Kuntalain mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ja että taloussuunnitelma on tasapainossa tai ylijäämäinen. Oikea-aikaisen talouden tasapainottamisen tavoitteena on kääntää talouden kehityssuunta siten, että talouden tasapaino saavutetaan viimeistään vuonna 2027. Tavoite tarkoittaa sitä, että tulot kattavat menot eikä alijäämää synny.

	Talouden tasapainotusohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden lisäksi tarvitaan lisää talouden sopeuttamistoimia, jotta kaupunkistrategian mukainen tavoite saavutetaan.
Yleinen havainto	- Tarkastuslautakunta toteaa yleisarvionaan, että valtuuston kaupungin toiminnoille asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena hyvin. - Suunnitellun investointitason nousun myötä kaupunki velkaantuu tulevinä vuosina. - Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2023 42 pv ja konsernissa 49 pv, jotka ovat hieman pienempiä kuin v. 2022.
Positiivinen huomio	- Yhdestoista ylijäämäinen tilikausi, joka on kasvattanut menneiden vuosien ylijäämää.
Kehityskohde	- Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota elinkeinoelämän tukemiseen, elinkeinosektorin laajentamiseen ja työllisyyden tukemiseen. - Kaupungin tulee käyttää riittävää asiantuntemusta erilaisten sopimusten yms. laatimisessa, turvaten näin iisalmelaisten edunvalvonnan taloudellisesti ja toiminnallisesti. - Tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden toteutuminen sekä erilaisuuden ja monikulttuurisuuden hyväksyminen käytännön tasolla toiminnassa. - Kestävän kehityksen huomioiminen käytännön tasolla toiminnassa ja luonnon monimuotoisuuden konkreettiset tavoitteet.
Lausunto	1.1.2025 astuu voimaan uusi valtiosuustehtävä kunnille, kun TE-toimistot lakkaavat ja työllisyys- ja elinkeinopalvelujen hoito siirtyy kokonaan kuntien vastuulle. Ylä-Savon työllisyysalueeseen kuuluu jatkossa viisi kuntaa, jotka tulevat yhdessä kehittämään entistä toimivampia työllisyys- ja yrityspalveluja elinkeinoelämän kehityksen vauhdittamiseksi. Samalla myös vaikeammin työllistettävien henkilöasiakkaiden palvelut saadaan kokonaisuudessaan yksiin käsiin, mikä tulee parantamaan palveluiden tehokkuutta. Sopimusten laadinnassa käytetään tarpeen mukaan ulkopuolista asiantuntija-apua. Tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden toteutumista sekä erilaisuuden ja monikulttuurisuuden hyväksymistä edistetään erilaisten ohjelmien ja suunnitelmien sekä käytännön toiminnan avulla.

	Kestävän kehityksen tavoitteita ja eri osa-alueita huomioidaan teknisen ja ympäristötoimialan toiminnassa jo nykyisellään varsin monipuolisesti. Esimerkiksi talonrakennushankkeissa rakennusten energiatehokkuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Iisalmen kaupunki on myös mukana kunta-alan energiatehokkuussopimuksessa, jolloin se on sitoutunut energiankäyttöä vähentäviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin myös olemassa olevan rakennuskannan ja rakennetun ympäristön osalta. Niin ikään Iisalmen kaupunki on aktiivisesti mukana myös Kesto -hankkeessa, jonka perusajatuksena on suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen kuntien jokapäiväiseen työhön, johtamiseen ja päätöksentekoon. Luonnon monimuotoisuuden edellytyksiä on kehitetty esimerkiksi jättämällä hakkuiden yhteydessä riistatiheiköitä, lisäämällä lahopuita puistometsiin ja huomioimalla pölyttäjiä toimintaedellytykset viheralueiden niittostrategioissa. Sekä kestävä kehitys että luonnon monimuotoisuus ovat laajoja kokonaisuuksia, jotka pyritään huomioimaan entistä kokonaisvaltaisemmin kaupungin eri toimintojen tavoitteissa ja toimintaohjeissa lähitulevaisuudessa.

Vaikutusarviointi

Arviointikertomuksessa arvioidaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

kaupunginvaltuusto
tarkastuslautakunta

Liitteet

Ote: Tarkastuslautakunta 3.5.2024 § 26 Vuoden 2023 arviointikertomus
Arviointikertomus vuodelta 2023

Kaupunginvaltuusto 10.6.2024 § 35

Tarkastuslautakunnan päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee arviointikertomuksen vuodelle 2023 tiedoksi ja

pyytää kaupunginhallitukselta lausunnon syyskuun 2024 loppuun mennessä toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Päätös

Arviointikertomuksesta poistetaan lause s. 26. Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tarvitaan.

Valtuusto merkitsee korjatun arviointikertomuksen tiedoksi.

Valmistelu

Katso tarkastuslautakunnan 29.5.2024 § 36 valmisteluteksti.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

kaupunginhallitus
talousjohtaja

Liitteet

Ote: Tarkastuslautakunta 3.5.2024 § 26 Vuoden 2023 arviointikertomus
Arviointikertomus vuodelta 2023

Tarkastuslautakunta 29.5.2024 § 36

Puheenjohtajan päätösehdotus

Tarkastuslautakunta hyväksyy ja allekirjoittaa laatimansa arviointikertomuksen vuodelle 2023. Allekirjoitettu asiakirja julkaistaan pöytäkirjan yhteydessä.

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle,

1) että valtuusto merkitsee arviointikertomuksen vuodelle 2023 tiedoksi.

2) että kaupunginvaltuusto pyytää kaupunginhallitukselta lausunnon syyskuun 2024 loppuun mennessä toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa

aihetta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Tarkastuslautakunnan on KuntaL 121 §:n mukaan annettava valtuustolle arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset eli tarkastuslautakunnan arvio valtuuston tilikaudelle asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta.

Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä (KuntaL 121 §). Kunnanhallitus antaa KuntaL 121 §:n mukaan valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Kaupunginvaltuusto

Liitteet

Ote: Tarkastuslautakunta 3.5.2024 § 26 Vuoden 2023 arviointikertomus
Arviointikertomus vuodelta 2023

Tarkastuslautakunta 14.5.2024 § 33

Puheenjohtajan päätösehdotus

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen laatimista.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

-

Liitteet

Ote: Tarkastuslautakunta 3.5.2024 § 26 Vuoden 2023 arviointikertomus

Oheisaineisto

Arviointikertomus vuodelta 2023, luonnos

Tarkastuslautakunta 7.5.2024 § 30

Puheenjohtajan päätösehdotus

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen laatimista.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tarkastuslautakunta päätti 3.5.2024 § 26 jatkaa arviointikertomuksen laatimista (ks. liite).

Asian käsittelyn välissä pidettiin tauko klo 12.02-12.33.

Tuomo Eronen ei ollut läsnä päätöksenteon aikana.

Valmistelu

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

-

Liitteet

Ote: Tarkastuslautakunta 3.5.2024 § 26 Vuoden 2023 arviointikertomus

Oheisaineisto

Arviointikertomus vuodelta 2023, luonnos

Tarkastuslautakunta 3.5.2024 § 26

Puheenjohtajan päätösehdotus

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen laatimista.

Valmistelu

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

-

Oheisaineisto

Arviointikertomus vuodelta 2023, luonnos

Tarkastuslautakunta 15.4.2024 § 20

Puheenjohtajan päätösehdotus

Tarkastuslautakunta aloittaa arviointikertomuksen laatimisen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Tarkastuslautakunta aloittaa vuoden 2023 arviointikertomuksen laatimisen.

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kaupunginhallitus lähetti 25.3.2024 § 61 ja 8.4.2024 § 91 tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan arvioitavaksi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen osalta. Iisalmen kaupungin tilinpäätökseen on yhdistetty Iisalmen Vesi -liikelaitoksen tilinpäätös. Iisalmen Vesi -liikelaitoksen johtokunta lähetti 28.2.2024 § 8 tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan arvioitavaksi valtuuston asettamien tavoitteiden osalta.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin

vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunnan arvio on jälkikäteisarviointia siitä, kuinka kunnanhallitus, muut kunnan viranomaiset ja kunnan tytäryhteisöt ovat onnistuneet valtuuston tahdon toteuttamisessa.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Arviointikertomus sisältää mm.

Tarkastuslautakunnan tehtävän, kokoonpanon ja työskentelyn kuvauksen
Kaupungin ja kaupunkikonsernin talouden arvioinnin tulokset
Kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen arvioinnin tulokset

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

-

Oheisaineisto

Arviointikertomus vuodelta 2023, luonnos tarkastuslautakunta 15.4.2024